

**ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПРОЄКТУ ПОСТАНОВИ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ
ПЕРЕЛІКУ ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ І СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ЗА ЯКИМИ
ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»,
ЯКИЙ ПІДГОТОВЛЕНО МІНІСТЕРСТВОМ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Гуцук Ігор Віталійович,

*д.м.н., проф., завідувач кафедри громадського здоров'я та фізичного виховання
Національного університету «Острозька академія»*

Миронюк Іван Святославович,

*д.м.н., проф., професор кафедри наук про здоров'я,
проректор з наукової роботи*

Ужгородського національного університету

Слабкий Геннадій Олексійович,

*д.м.н., проф., професор кафедри наук про здоров'я
Ужгородського національного університету*

Погоріляк Рената Юрївна,

*д.м.н., проф., завідувач кафедри громадського здоров'я та суспільних дисциплін
Ужгородського національного університету*

Лехан Валерія Микитівна,

*д.м.н., проф., професор кафедри соціальної медицини,
громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Дніпропетровського державного медичного університету*

Любінець Олег Володимирович,

*д.м.н., проф., завідувач кафедри громадського здоров'я
Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького*

Гутор Тарас Григорович,

*к.мед.н., доцент, завідувач кафедри соціальної медицини,
економіки та організації охорони здоров'я*

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Теренда Наталія Олександрівна,

*д.м.н., проф., завідувач кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я*

*Тернопільського національного медичного університету
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України*

Сміянов Владислав Анатолійович,

*д.м.н., проф., завідувач кафедри громадського здоров'я
Сумського державного університету*

Юрочко Тат'яна Петрівна,

*канд. наук з держ. упр., доцент, керівник Школи охорони здоров'я
Національного університету «Києво-Могилянська академія»*

Голованова Ірина Анатоліївна,

*д.м.н., проф., завідувач кафедри громадського здоров'я
з лікарською трудовою експертизою*

Полтавського медичного університету

Запропонований проєкт постанови КМУ щодо затвердження переліку галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, в частині віднесення Громадського здоров'я за функцій СОГЗ до категорії «Сервіси» є неприйнятним:

- порушується ідеологія та політики у сфері громадського здоров'я затвержені на міжнародному, європейському та національному рівні; виникає невідповідність з програмами ВООЗ, ЄС та ЄРБ ВООЗ («Глобальна стратегія ВООЗ для розвитку кадрових ресурсів охорони здоров'я: трудові ресурси 2030 р.»); «Європейська програма роботи на 2020–2025 рр. – «Об'єднані дії для кращого здоров'я в Європі» (EPW)»; «Дворічна угода про співпрацю (BCA) 2022-2023»; «Структура компетенції ВООЗ-ASPHER для працівників громадської охорони здоров'я в Європейському регіоні»; «Європейський план дій по зміцненню потенціалу і послуг охорони громадського здоров'я /Європейський регіональний комітет EUR/RC62/12»; ЗУ «Про систему громадського здоров'я»; постанова КМУ від 30.11.2016. «Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я» та ін.)

- в «INTERNATIONAL STANDARD CLASSIFICATION OF EDUCATION /Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions/», яким послуговується МОН при підготовці проєкту - відсутній шифр для громадського здоров'я, як спеціальності- *«Public health»*

- вищевказаний міжнародний стандарт потребує перегляду та внесення змін з врахуванням нових викликів та загроз у сфері громадського здоров'я (наразі готується від ГО «Українська асоціація громадського»)

Окрім цього слід зауважити:

- EUROPEAN UNION OF MEDICAL SPECIALISTS (UMES) – Європейський Союз Медичних Спеціалістів має в своєму складі – відповідну секцію *Section of Public Health UEMS* (представниками від України є проф. Грузева Т.С. та проф. Гушук І.В.)

- у серпні у 2020 році були внесені зміни до національного класифікатора професій (ДК 003:2010) в частині унесення нових професій за шифром 2225.2 «Фахівець з громадського здоров'я» та «Фахівець з довкілля та здоров'я», затверджених наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.08.20. № 1574 «Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 003:2010». Дані професії апріорі прийшли на зміну професіям лікарів-профілактів за напрямом профілактична медицина: лікар-епідеміолог, лікар-гігієніст

- були підготовлені нові кваліфікаційні характеристики для вказаних професій (випуск 78), які базуються на засадах охорони громадського здоров'я за напрямом профілактична медицина

- постановою КМУ від 07.07.2021 №762 уже було частково врегульовано віднесення до шифру 229 Громадське здоров'я галузі Охорона здоров'я 4 міжнародних шифрів (0413, 0988, 1021, 1022).

- протягом 2018-2022 років підготовлені відповідні Стандарти за трьома рівнями вищої освіти спеціальності за шифром 229 Громадське здоров'я.

Враховуючи вищевикладене вважаємо:

1. Проект постанови КМУ щодо затвердження переліку галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, в частині віднесення Громадського здоров'я («Public health») до категорії «Сервіси» буде *професійно недолугим кроком на урядовому рівні*, який:

- внесе правовий безлад та певні протиріччя з загальноприйнятими міжнародними політиками та кращими практиками у сфері громадського здоров'я;

- буде протидіяти розбудові нової ефективної вітчизняної системи охорони громадського здоров'я;

- значно ускладнить підготовку «Національного плану розвитку кадрового забезпечення системи охорони громадського здоров'я до 2030 року» за міжгалузевим та міжсекторальним спрямуванням - «охорона здоров'я в усіх політиках держави», на основі оцінки кращих практик зарубіжного та вітчизняного досвіду.

Це в свою чергу, зважаючи на військову російську агресію, несе цілий ряд ризиків: щодо якнайшвидшої підготовки фахівців для сфери громадського здоров'я на всіх рівнях управління, які зможуть організовувати та проводити заходи з протидії надзвичайним ситуаціям і загрозам, оцінювати ризики для життя і здоров'я населення на індивідуальному та популяційному рівні; підтримувати санітарно-епідемічне благополуччя та біобезпеку територій, безпеку середовища життєдіяльності людини.

2. Доцільно провести професійне обговорення та підготувати відповідне звернення до ЮНЕСКО, та ініціювати перегляд Міжнародної стандартної класифікація освіти (ISCED) у сфері охорони громадського здоров'я до сучасних викликів, в т.ч. щодо внесення *Громадського здоров'я/Public health* до галузі- 09 *Health and Welfare*